

A remény hajnala

*Krisztus feltámadott halottaiból.
Alleluja! Hála legyen az Istennek!*

– Hol van az az átkozott könyv? Minél előbb meg kell találnom... De hiszen erre a polcra tettem... Ez nem lehet igaz! Talán hátul, a második sorban... Hoppá! Hát ez meg milyen skatulya? – tüsszentettem és lefújtam a port a papírdobozkáról, amely azon a délutánon a kezem ügyébe akadt. „Húsvét, Felsőszőlők, 1986” – bogarásztam ki nagy nehezen a megfakult betűket a cetliről, amely az elmúlt harminchét évben ugyancsak megsárgult. Leginkább a dátum keltette fel a figyelmemet – azon a napon ugyanis éppúgy nagyszombat volt.

Felnyitottam a dobozt, amelyből egy kupac fekete-fehér fénykép bukkant elő, csipkézett szélűek voltak, mint a dédanyáink korában készült fotók. Az egyik felvételen megakadt a szemem: két hatalmas, fekvő vasmoszár mellett három férfi állt, köztük pedig egy kisfiú égő bottal a kezében. A meleg, kötött sapkát viselő legényke nagyra tátotta a száját és a lángoló pálcavéget a vastagabbik ágyú fenekén lévő lyuk felé közelítette...

*A mi legnagyobb örömünkre.
Alleluja! Hála legyen az Istennek!*

Akkoriban még nem érthettem, miért kell durrogtatással elűzni a gonosz szellemeket. Egyszerűen csak tetszett, hogy a szőlőki dombokon rettentő nagy máglyákat gyújtanak, tetszett, hogy ezek között a szőlőki dombok között az ágyúzaj még azután is hosszan visszhangzik, hogy a láncra kötött vasfedők már messzire elrepültek. Nem érthettem még, hogy a fehéres lánggal égő fakeresztek ezeken a szőlőki dombokon azt kiáltják világgá, hogy megtörtént a Feltámadás. De hiszen, hogyan is térhetne vissza, ami egyszer már elmúlt?

*Halálával megváltotta a bűneinket.
Alleluja! Hála legyen az Istennek!*

Jó tíz év múltán unokabátyámmal már egészen felnőttnek éreztük magunkat, amikor nagy mellénnyel durrogtattunk nagyszüleink szőlőki udvarán. Apró pléhpikszisünk a még kisebb pléhfedőjével nem robbant akkorát, mint a János-hegyi idősebb legények vaskos ágyúí, mégis boldoggá tett minket az érzés, hogy közénk tartozhatunk. Az emlékezetem egyik zugából elősejlett, ahogyan édesapám egyszer arról mesélt, hogy a szén föld alóli kibányászása során karbidlámpával világítottak. Unokabátyámmal ennek a karbidnak a dörgedelmes hangjával próbáltuk elűzni a telet.

Varázslatunkra nagy szükség is volt, ugyanis az akkori húsvét szokatlan módon érkezett. Hó fedte be a környező dombokat, a patakunk partján magasodó fenyők ágait lehúzta a fehérlő teher. Vasárnap délelőtt azonban mégiscsak abbahagytuk a durrogtatást. Erre anyáink szólítottak fel bennünket, a közeli templomban ugyanis a tisztelendő húsvéti szentmisét mondott, amely után megszentelte a sonkát, tojást, kalácsot és tormát.

A szőlőkiek kosaraikkal a kezükben az áldás után még kicsit elbeszélgettek a templom előtt. Vastag télikabátjaik alatt vasalt ünnepi viselet rejtőzött, színes fejkendős asszonyok és fekete kalapos férfiak társalogtak egymással. Keresztelő Szent János harangtornya alatt kisebb csoportokban álltak Fincinék, Drejninek, Grajkarék, Magasék és még sokan mások. Az egyik lábukról a másokra lépkedve toporogtak legközelebbi hozzátartozóim, Kolmanék, Mesarinék és Dजारék is. Azon a nyelven diskuráltak, amelyet szüleiktől, nagyszüleiktől és régen elhunyt felmenőik hosszú sorától örökölték...

*Bizonyrágot adott a feltámadásról.
Alleluja! Hála légyen az Istennek!*

– Peti, holnap gyere és locsold meg a Teri nénit, kapsz hímes tojást – kérte meg tört magyar nyelven egy magyar szokásra az egyik asszony a jól fészült kisiút, aki nem sokkal korábban még szájtátva hallgatta a körülötte furcsa nyelven tereferélő időseket. Vajon ez a lurkó, amikor felnő, elgondolkodik-e azon, miért viseltek egykor a falujában élő emberek szlovén házneveket? Vajon megérti-e, hogy a ráncos öregek miért fenyegetőztek Perunnal, a mennydörgés szláv istenével, amikor igazán fejükbe szállt a vér? Érdeklí-e majd vajon, miért nevezték nagynénéi a fekete pöttyös, apró, piros színű repülő teremtményt anyanyelvükön „Isten százszorszépének”?

*Az angyalok hírü adták.
Alleluja! Hála légyen az Istennek!*

Sok-sok évvel később, az idei húsvéthétfő hajnalán ismét egy dombtetőn állok a faluban, amelyben dédapáim verítékéből fekete kenyeret gyúrtak dédanyáim. A megrozsdállt ágyúk már mind aludni tértek, csak a rekedt hangú kakasok keltik a reggelt. A sápadt nap még alig emelkedett a látóhatár fölé, szégyenlősen bujkál a felhők mögött.

Szorosan behunyom a szemem, belülről figyelem a sötétséget. Összeszorítom a fogaim, hallok a csikorgásukat. Várok. A lenge tavaszi szellő megsimogatja az arcom, bizsergeti a bőröm.

A ködös csendbe belekondul Szent Iván harangja.

*Jézus feltámadását.
Alleluja! Hála légyen az Istennek!*

A templomtetőről félénken elrugaszkodik egy apró madárka, kicsit bizonytalankodik a levegőben, majd elrepül az első napsugár irányába.

Talán bizony mégícsak visszatérhet mindaz, ami egyszer már elmúlt?

Húsvéti fotó, a kisiú Mukics Dusan